

Podívejme se na modelování znalostí podle Brožové a Houšky

Stanislava Mildeová¹

¹ Katedra systémové analýzy, Fakulta informatiky a statistiky,
Vysoká škola ekonomická v Praze
nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3
mildeova@vse.cz

Abstrakt: K problematice znalostí a k znalostnímu managementu existuje mnoho teoretických přístupů a znalostní věda je stále otevřenou otázkou v teorii i praxi. V následujících poznámkách se podíváme na modelování znalostí. Článek je recenze knihy autorů Brožové, Houšky a kol.: „Modelování znalostí“, vydané nakladatelstvím Professional Publishing v roce 2011. Kniha předkládá poznatky a nástroje, které jsou značně přínosné pro znalostní pracovníky, a také pro všechny, kteří se zajímají o práci se znalostmi.

Klíčová slova: recenze, Brožová, Houška, modelování znalostí, znalostní inženýrství

Title: Have a look into Knowledge Modelling by Brožová and Houška

Abstract: A lot of theoretical approaches to knowledge and knowledge management exist. Knowledge science is still an open question in theory and practice. In the following notes we will be looking at 'knowledge modelling'. The paper is a review of a book 'Knowledge Modelling', written by Brožová and Houška, published by the Professional Publishing in 2011. The book produces insights and tools that would be of great value to knowledge workers, and also to everybody who is interested in working with knowledge.

Keywords: Review, Brožová, Houška, Knowledge Modelling, Knowledge Engineering

RECENZE KNIHY

BROŽOVÁ, Helena, HOUŠKA, Milan a kol. *Modelování znalostí*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2011. 230 s. ISBN 978-80-7431-069-0.

Téma monografie *Modelování znalostí* je velmi aktuální a zajímavé z teoretického i praktického hlediska. Znalost je fenomén v nové (znalostní) ekonomice a dnešní (znalostní) společnosti a znalostní modelování je neoddělitelnou součástí téhož.

Stylisticky zajímavá monografie s vysokou úrovní jazykového zpracování je zpracována na 230 stranách textu. Text je doplněn tabulkami a obrázky, jež jsou integrální součástí textu tak, aby je čtenář vhodně konzultoval s textem, který je tímto oživen. Po stránce grafické je text kvalitně zpracován. Množství grafických prvků a schémat je harmonicky zasazeno do celkové koncepce jednotlivých kapitol.

Kniha je přehledná a její struktura logická, sloh a skladbu jednotlivých kapitol lze považovat za adekvátní účelu textu. Pro lepší orientaci čtenáře mohla být v úvodu deskripce struktury kapitol autory pregnantněji popsána.

Vlastní obsah je členěn do 9 kapitol, které lze považovat za návazné, uspořádané a proporcionálně vyvážené. S postupem výkladu od úvodních kapitol „Systémový přístup v rozhodování“ a „Znalosti a dovednosti“, přes „Znalostní kontejnery a mapy“, „Znalostní jednotky“ a „Modelování vzniku a sdílení znalostí“ až k závěrečným kapitolám „Tvorba a předávání znalostí v rozhodovacím procesu“, „Kombinovaný model učení“ a „Interoperabilita znalostí“, lze plně souhlasit. Zpracování ve všech kapitolách je vedeno v dostatečné hloubce. Posloupnost i obsah kapitol je koncipován vhodnou cestou od obecného ke konkrétnímu s cílem zasadit danou problematiku do potřebného kontextu, který je autory pojat v relativně velmi obsáhlém rámci „problematiky znalostí“. Široké pojetí přimělo autory opírat se o širokou pramennou základnu, sumarizované v literárním přehledu.

Z celého textu je patrná značná hloubka znalostí a zkušeností autorů v oblasti operačního výzkumu a samozřejmě modelování znalostí, včetně jeho širšího teoretického rámce i aplikačních konsekvencí. Autoři v publikaci se značnou odbornou erudicí prezentují poznatky a navrhuji originální myšlenky.

Procesy a úkoly, které ve fenoménu „znalost“ hrají roli, spolu se systémovými přístupy, jež jsou integračním rámcem práce, postihli autoři beze zbytku. Velmi pozitivně lze zhodnotit právě snahu autorů o rozpracování problematiky znalostního modelování na základě systémových přístupů, což samo o sobě přináší do oblasti metodologické inovace. I když první kapitola, která se zabývá vlastním systémovým přístupem, vychází z až příliš klasického tradičního pojetí, v dalších kapitolách šli autoři již k podstatně modernějším vizím a systémový pohled se podařilo velmi dobře naplnit jako osu celého textu a základní vědeckou metodu řešení.

Přínos lze vidět v obohacení literatury, týkající se modelování znalostí především v kontextu systémového inženýrství, kde kniha může přinést zajímavou přidanou hodnotu i pro vysoce specializované odborníky. Takováto komplexní analýza a syntéza zahrnující teoretická východiska,

vlastní kritická zhodnocení, odraz teorie v praxi, konkrétní případové ilustrace až po vlastní návrhy a doporučení autorů má zcela jistě v dnešní vědě své místo.

Pojetí odpovídá moderním trendům ve znalostním výzkumu a je současně i jistým novým přístupem k řešení – v monografii se objevují nové nápady. Autoři zajímavě aplikovali systémový přístup, aby provedli důkladnou analýzu různých definic znalosti a odvodili model znalostní jednotky pro reprezentaci elementárních explicitních znalostí. Tento model je vhodný pro automatizované zpracování pomocí výpočetní techniky, ale zároveň je snadno pochopitelný a použitelný i pro uživatele – člověka. Také popsané definice a typy znalostních map a jejich použití v rozhodování a modelování je velmi přínosné. Autoři tento (grafický) způsob zobrazování znalostí, jejich částí a vazeb důsledně používají téměř ve všech obrázcích ilustrujících konkrétní problémy a ukazují tím jeho důležitost.

Monografie jistě poslouží odborné veřejnosti. Publikaci lze zcela jistě doporučit také pro vysokoškolské studium. Jazykově a stylisticky je předkládaná dílo zpracováno čtivou a přístupnou formou. Svým stylem kratších, dobře srozumitelných vět a výbornou úrovní logiky výkladu je zároveň monografie akceptovatelná i pro široké auditorium manažerů. I když zde by možná předpoklad znalostí matematického modelování v případových studiích mohl činit potíže, což je škoda – pro masivnější popularizaci mohly být příklady voleny jednoduší.

Modelování znalostí, resp. znalostní management, je autory často spojován s decisní sférou systémů hospodářských organizací. Protože se ale daná problematika netýká jen této oblasti, mohla by být autory úvodem či alespoň na zadním obalu knihy uvedena tato preferovaná orientace na znalostní bázi organizace. Autoři korektně uvádí, že pojmem znalost se zabývá řada vědních oborů. Opět úvodem či na zadním obalu knihy by měl být zvýrazněn vědní obor, který je primárně v pohledu na znalost v hledáčku zájmu autorů. Vymezení „postavení pozorovatele“ je v mnohaúrovňové, vícevrstevné a především multidisciplinární problematice znalostí nezbytné.

Knihu Heleny Brožové, Milana Houšky a kolektivu *Modelování znalostí* lze hodnotit jako po všech stránkách zdařilé dílo a doporučit široké odborné čtenářské obci.

POZNÁMKA:

Tento článek byl zpracován za podpory prostředků institucionální podpory VŠE IP400040 na dlouhodobý koncepční rozvoj vědy a výzkumu na Fakultě informatiky a statistiky VŠE v Praze na rok 2012.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- [1] BROŽOVÁ, Helena, HOUŠKA, Milan a kol. *Modelování znalostí*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2011. 230 s. ISBN 978-80-7431-069-0.